

**ZÁKLADNÍ ŠKOLA A MATEŘSKÁ ŠKOLA KATEŘINICE,
okres Vsetín
čp. 154, 756 21 KATEŘINICE**

KRIZOVÝ PLÁN ŠKOLY PRO ŠKOLNÍ ROK 2024/2025

KRIZOVÝ PLÁN ŠKOLY PRO ŠKOLNÍ ROK 2024/2025

Krizový plán školy obsahuje postupy, které přesně řeší některé krizové situace ve spojitosti s projevy rizikového chování žáků, které ve škole mohou nastat.

Určuje konkrétní odpovědnost jednotlivých zaměstnanců.

Definuje intervenční, komunikační a bezpečnostní postupy i následná preventivní opatření.

Zpracováno dle:

- Metodického doporučení k primární prevenci rizikového chování u dětí a mládeže MŠMT č.j.: 21291/2010-28 a její přílohy č.1 - 23 „Co dělat když...“;
- Metodického pokynu ministryně školství, mládeže a tělovýchovy k prevenci a řešení šikany ve školách a školských zařízeních č.j. MŠMT-21149/2016.

Pracovní tým

- ředitelka školy (ŘŠ) a výchovný poradce (VP) – Mgr. Šárka Muchová;
- školní metodik prevence (ŠMP) – Mgr. Bronislava Uličníková;
- třídní učitelé (TU), učitelé (U) a asistentky pedagoga (AP);
- vychovatelky ŠD (ŠD);
- školní psycholog (ŠP) – Mgr. Lucie Sedlářová (1 den v týdnu).

Obecné postupy

- třídní učitelé se zaměřují na identifikaci žáků, kteří spadají do rizikových skupin;
- postupy řešení jsou přesně popsány v přílohách „Co dělat, když“ a rizikové chování a sankce ve Školním řádu;
- **přílohy č. 1 – 23** Metodického doporučení k primární prevenci rizikového chování u dětí a mládeže MŠMT č.j.: 21291/2010-28 „Co dělat když...“ jsou v tištěné podobě na nástěnce ve sborovně, každý člen pracovního týmu o ní ví a má k ní přístup.

Konkrétní postupy při výskytu rizikového chování

U postupů, jejichž povaha to vyžaduje, je třeba realizovat také praktický výcvik. (např. výcvik pracovníků školy v poskytnutí první pomoci, shromažďování, evakuace apod.)

Menší problém

- Učitel informuje – třídní učitele – společně pak výchovného poradce nebo školního metodika prevence (popřípadě oba), pokud není problém velký, pracuje se v týmu: učitel + TU + školní metodik prevence nebo výchovný poradce, během řešení je informována ředitelka školy, jako zapisovatel může být přizván jiný učitel.

- Informace rodičům – třídní učitel – telefonicky + pozvání na osobní jednání, kterého se zúčastní jmenovaný tým – třídní učitel výsledek řešení probere se třídou.

Závažnější problém

- Učitel vyše vybraného žáka, kterému sdělí: „Jdi za paní asistentkou... a řekni jí slovo „červená“. Vrať se pak ihned do třídy. A děkuji, že mám na tebe spolehnoutí“. Asistentka pedagoga společně s učitelkou zařídí postup řešení problémové situace. Asistent pedagoga buď zůstane, nebo odvede žáky na bezpečné místo.
- Učitel podle situace zhodnotí a vybere z nabídky:
- je přivolán třídní učitel, metodik prevence nebo ředitel školy;
- v případě nutnosti volá Policii ČR **158**, rychlou záchrannou službu **155**, **Hasiče 150**, **Integrovaný záchranný systém 112**;
- **informace rodičům** – TU (ŠMP, ŘŠ) – telefonicky; následně osobní jednání; TU + ŠMP probere výsledek řešení se třídou;
- školní psycholog.

Poplachové cvičení budovy ZŠ – opuštění budovy

- První osoba, která se o poplachu dozví, vyhlásí poplach zvonem nebo rozhlasem a předá okamžitě informaci do druhé budovy.
- Učitelka dá pokyn dětem: „Rychle ke dveřím! Nikdo se nepřezouvá a rychle za mnou! Odcházíme ven!“
- Únikové cesty:

Nová budova:

- 1U-NB, 2U-NB PC – učitelka přepočítá děti a všichni se rychle přesunou **hlavním vchodem** do průjezdu mezi kostelem a OÚ, kde udělají zástupy podle ročníků;
- 3U-NB, 4U-NB a relaxační učebna - učitelka v rychlosti přepočítá děti a všichni se rychle přesunou **hlavním vchodem** do průjezdu mezi kostelem a OÚ, kde udělají zástupy podle ročníků.

Stará budova:

- 1U-SB, 2U-SB a ZUŠ – učitelka v rychlosti přepočítá děti a všichni se přesunou **hlavním vchodem** do průjezdu mezi kostelem a OÚ, kde udělají zástupy podle ročníků;
- školní družina – učitelka v rychlosti přepočítá děti a všichni se přesunou **zadním vchodem přes školní zahradu** do průjezdu mezi kostelem a OÚ, kde udělají zástupy podle ročníků;

Tělocvična:

- Učitelka v rychlosti přepočítá děti a všichni se přesunou zádním vchodem tělocvičny do průjezdu mezi kostelem a OÚ, kde udělají zástupy podle ročníků.
- **Poslední odchází ředitelka školy.**

Poplachové cvičení, při kterém je nutné zůstat v budově ZŠ (např.: vniknutí cizího člověka, ozbrojený útočník ve škole atd.)

Utíkej:

- Pokud máte možnost využít únikovou cestu, utečte;
- své osobní věci a cennosti nechte tam, kde jsou;
- varujte ostatní před vstupem do nebezpečné zóny;
- z bezpečí zavolejte pomoc na čísle 158.

Schovej se:

- Pokud nemůžete utéct do bezpečí, je třeba najít místo, kam se schovat;
- učitel zamkne a zablokuje dveře;
- schovejte se za pevné předměty;
- přepněte svůj telefon do tichého režimu, zůstaňte potichu.

Varuj:

- Pokud to situace dovolí, volejte pomoc na čísle 158;
- nejdůležitější informace pro operátora: **kde jste a co se děje.**

Když na místo dorazí bezpečnostní složky:

- Zůstaňte v klidu a poslouchejte instrukce zaměstnance bezpečnostní složky;
- ruce držte vždy ve viditelné pozici;
- vyvarujte se křiku a divoké gestikulaci;
- mějte na paměti, že pomoc zraněným je na cestě.

Vandalismus, krádež

- Učitel – TU – ŠMP + ŘŠ – informace rodičům+ informovat Policii ČR – zajistí ŘŠnebo ŠMP.

Záškoláctví

- TU – ŠMP – informace ŘŠ – telefonicky, následně ústně rodiče – OSPOD zajistí ŘŠ, TU probere situaci se třídou.

Úraz

- Učitel (sepíše záznam o úrazu a odevzdá ŘŠ, překontroluje pověřený pracovník -účetní školy;
- první pomoc poskytuje přítomný učitel nebo asistent pedagoga, popřípadě záchranná služba;
- TU - informace rodičům, probere úraz se třídou.

Šikana, násilí

- Učitel – TU – ŠMP + ŘŠ, speciální pedagog, školní psycholog;
- popřípadě Policie ČR, záchranná služba, OSPOD – zajistí ŘŠ nebo ŠMP;
- ŠMP -práce s agresorem a obětí, práce se třídou v případě počáteční šikany, jinak PPP nebo navázat kontakt se **specialistou na šikanování**.
- **Vždy musí být:**
  - **sepsán záznamo situaci** (úrazu, rizikovém chování aj.) **se žákem, svědky** (učitelem, který problém zachytil);
  - **informováno vedení ZŠ**, které v případě nutnosti informuje zřizovatele, školskou radu, nadřízený orgán, příp. média;
  - **sepsán záznam z jednání s rodiči** (VP nebo ŠMP nebo TU).

Vyhlášení mimořádných hygienických opatření

- TU – ŘŠ – telefonicky KHS – zajistí ŘŠ, informování zákonného zástupce – zajistí TU;
- žák/žákyně čeká na příchod rodičů v izolační místnosti;
- po předání dítěte rodičům je místnost dezinfikována;
- provoz školy se řídí doporučeními KHS.

Návyková látka (NL) ve škole

- Učitel – TU – ŠMP + ŘŠ – informace rodičům+vyzvednutí žáka – v případě potřeby poskytnutí nezbytné předlékařské první pomoci, volat záchrannou službu, informovat PČR, OSPOD – zajistí ŘŠnebo ŠMP;
- učitel (pracovník školy) - zabránit žákovi v další konzumaci NL, návykovou látku odebrat žákovi a za přítomnosti svědka, ji uložit do obálky, obálku zalepit, podepsat přes přelep + podpis svědka, příp. žáka, a neprodleně ji uložit do trezoru školy, případně předat lékaři záchranné služby;
- v případě, že zákonné zástupce nelze sehnat nebo si odmítnou pro žáka přijet, požádat o součinnost Policii ČR a OSPOD – zajistí ŘŠnebo ŠMP;
- splnit oznamovací povinnost k OSPOD (§ 6 zák. č. 359/1999 Sb.) – ŘŠ.

Přílohy Metodické dokumenty ke stažení:

Příloha č. 1 Návykové látky

Příloha č. 2 Rizikové chování v dopravě

Příloha č. 3 Poruchy příjmu potravy

Příloha č. 4 Alkohol

Příloha č. 5 Syndrom CAN

Příloha č. 6 Školní šikana

Příloha č. 7 Kyberšikana

Příloha č. 8 Homofobie

Příloha č. 9 Extremismus, rasismus, xenofobie, antisemitismus

Příloha č. 10 Vandalismus

Příloha č. 11 Záškoláctví

Příloha č. 12 Krádeže

Příloha č. 13 Tabák

Příloha č. 14 Krizové situace spojené s násilím

Příloha č. 15 Netolismus

Příloha č. 16 Sebepoškozování

Příloha č. 17 Nová náboženská hnutí

Příloha č. 18 Rizikové sexuální chování

Příloha č. 19 Příslušnost k subkulturám

Příloha č. 20 Domácí násilí

Příloha č. 21 Hazardní hraní

Příloha č. 22 Dodržování pravidel prevence vzniku problémových situací týkajících se žákůs
PAS ve školách a školských zařízeních

Příloha č. 23 Psychická krize/duševní onemocnění žáka

Zdroj: www.msmt.cz/socialni-programy/metodicke-dokumenty-doporuceni-a-pokyny

Postup školy vyplývající ze Zákona č. 65/2017 Sb., o ochraně zdraví před škodlivými účinky návykových látek s platností zákona od 1. 6. 2017

Zákon zakazuje:

- § 8, ...kouřit ve veřejnosti volně přístupném vnitřním prostoru ve škole a školském zařízení. Zde se zakazuje používat i elektronické cigarety. Elektronickou cigaretou se zde rozumí výrobek, který lze použít pro užívání výparů obsahujících nikotin nebo jiných výparů (nemusí tedy obsahovat nikotin);
- § 11, ... prodávat nebo podávat alkoholické nápoje ve škole;
- § 18, Osobě, která je zjevně pod vlivem alkoholu nebo jiné návykové látky a je ve stavu, v němž ohrožuje sebe nebo jinou osobu, majetek nebo veřejný pořádek, se zakazuje vstupovat a zdržovat se ... ve škole a školském zařízení. Zjistí-li vlastník prostoru školy a školského zařízení porušení tohoto zákazu, je povinen osobu, porušující zákaz vyzvat, aby v tomto jednání nepokračovala nebo aby prostor opustila. Tato osoba je povinna výzvy uposlechnout.
- § 19, Osoba, která vykonává činnost, při níž by mohla ohrozit život nebo zdraví svoje nebo jiné osoby nebo poškodit majetek, nebo ve vztahu k níž jiný právní předpis stanoví zákaz požívat alkohol nebo užívat jiné návykové látky, nesmí požívat alkoholické nápoje nebo užívat jiné návykové látky při výkonu této činnosti nebo před jejím vykonáváním, a to tak, aby zajistila, že tuto činnost nebude vykonávat pod vlivem alkoholu nebo jiné návykové látky.
- § 20, Orientačnímu vyšetření a odbornému lékařskému vyšetření je povinna se podrobit osoba, u které je důvodné podezření, že je pod vlivem alkoholu nebo jiné návykové látky
- § 21 Vyzvat osobu k tomuto vyšetření může příslušník Policie ČR, strážník obecní policie, nebo zaměstnavatel.
- § 22, Orientační vyšetření může provést zaměstnavatel, odborné poskytovatel zdravotních služeb.
- **Pokud se jedná o nezletilou osobu, bude ihned zavolána Záchraná služba, budou informováni zákonní zástupci, OSPOD a přivolána Policie ČR.**
- **§ 35, Fyzická osoba se dopustí přestupku tím, že nedodržuje základní ustanovení zákona Tyto správní delikty projednává Česká školní inspekce.**

Oblasti

1. Oblast prevence užívání návykových látek

Všem osobám je v prostorách školy zakázáno vnášení, užívání, distribuce a jiné nakládání s návykovými látkami-např. alkohol, tabákové výrobky, omamné látky, psychotropní

látky, nikotinové sáčky, CBD, HHC, kratoma ostatní látky způsobí ovlivnit psychiku člověka nebo jeho ovládací či rozpoznávací schopnosti nebo sociální chování.

a) Tabákové výrobky, nikotinové sáčky a jim podobné látky

V celém areálu školy v době vyučování i na všech akcích školou pořádaných platí zákaz vnášení, užívání, distribuce a jiné nakládání s tabákovými výrobky, nikotinovými sáčky, CBD, HHC, kratomem a jim podobnými látkami.

Zákaz kouření je ve vnitřních i vnějších prostorách školy vyznačen grafickou značkou.

Žák přistižen při užívání látek:

- Při přistižení žáka je primárně nutné mu **zabránit v další konzumaci**.
- Výrobek je třeba žákovi **odebrat a zajistit**.
- TU nebo jiný pedagogický pracovník **sepíše** o události stručný **záznam** (datum, místo, čas, jméno + podpis žáka), v případě, že žák odmítne, uvede tuto skutečnost do zápisu. Záznam **založí** školní **metodik prevence** (dále jen MP) do své agendy. Vyrozumí vedení školy.
- Třídní učitel **informuje zákonného zástupce**.
- Při **opakování vyrozumí** škola orgán sociálně-právní ochrany dětí (dále jen **OSPOD**) obecního úřadu s rozšířenou působností.
- **Výchovná opatření:**
  - důtka TU** – nález cigaret, první kouření
  - důtka ŘŠ** – při opakovaném porušení zákazu kouření
  - 2 z chování** – následuje po DŘŠ – při dalším porušení zákazu kouření

b) Alkohol

V prostorách školy, v době vyučování i na všech akcích školou pořádaných platí **zákaz konzumace alkoholu**.

Žák přistižen pod vlivem alkoholu nebo při užívání:

- Při přistižení žáka je primárně nutné mu **zabránit v další konzumaci**.
- Alkohol je třeba **odebrat a zajistit**.
- Pedagogický pracovník posoudí, zda žáku nehrozí nějaké nebezpečí.
- V případě, že je **ohrožen na zdraví** a životě **volá** lékařskou službu první pomoci (**155**), informuje okamžitě **zákonného zástupce** žáka a dohodne se na dalším postupu.
- Jestliže nebezpečí nehrozí, sepíše **stručný záznam s vyjádřením žáka**, (datum, místo, čas, jméno+podpis žáka), v případě, že žák odmítne, uvede toto do zápisu. Záznam **založí** školní MP do své agendy. Vyrozumí vedení školy.
- V případě, že žák není schopný pokračovat ve výuce, **vyrozumí** škola **zákonného zástupce**, aby si žáka vyzvedl, protože není zdravotně způsobilý k pobytu ve škole.

- V případě **nedostupnosti zák. zástupce, vyrozumí** škola **OSPOD** a vyčká jeho pokynů. Může vyžadovat pomoc.
- Zákonnému zástupci škola oznámí konzumaci alkoholu, i když je žák schopen výuky.
- Při **opakovaní**, splní škola **oznamovací povinnost** k orgánu **OSPOD**.
- Škola v zájmu dítěte informuje jeho zástupce o možnostech odborné pomoci při řešení takové situace a doporučí rodičům, aby vyhledali odborníka.
- **Výchovná opatření:**
  - důtka TU** – nález alkoholu, požití nepatrného množství, nabádání k požití...
  - důtka ŘŠ** – opakované požití
  - 2 z chování** – požití, u kterého bylo nutné volat první pomoc

Nález alkoholu v prostorách školy:

- nepodrobovat žádnému testu ke zjištění jeho chemické struktury;
- oznámit vedení školy;
- uložit u vedení školy pro případ důkazu;
- sepsat stručný záznam (TU, MP nebo další pracovník školy), založit do agendy MP.

Zadržení alkoholu u žáka:

- nepodrobovat žádnému testu ke zjištění jeho chemické struktury;
- oznámit vedení školy;
- uložit u vedení školy pro případ důkazu;
- za přítomnosti MP nebo dalšího pedagoga sepsat stručný záznam (datum, místo, čas, jméno + podpis žáka), v případě, že žák odmítne, uvést toto do zápisu, založit do agendy MP;
- vyrozumět zákonného zástupce, v případě opakování – oznámit OSPOD;
- v případě, že alkohol obsahuje i jiné příměsi, předat tekutinu přivolanému lékaři.

c) Omamné a psychotropní látky (OPL)

V prostorách školy, v době vyučování i na všech akcích školou pořádaných je **zakázán výroba, distribuce, přechovávání, šíření i propagace** omamných a psychotropních látek. Je zakázáno i **navádění k užívání** těchto látek a **vstup do školy pod vlivem OPL**.

Konzumace OPL ve škole:

Konzumace = porušení školního řádu;

Konzument je nebezpečný sám sobě, distributor všem.

Žák přistižen pod vlivem nebo při užívání OPL

- Při přistižení žáka je primárně nutné mu **zabránit v další konzumaci**.
- Návykovou látku **odebrat a zajistit** ji, aby nedošlo k další konzumaci.

- Pedagogický pracovník posoudí, zda žáku nehrozí nějaké nebezpečí.
- V případě, že je **ohrožen na zdraví** a životě **volá** lékařskou službu první pomoci (**155**).
- Informuje okamžitě **zákonného zástupce** žáka a dohodne se na dalším postupu.
- Jestliže nebezpečí nehrozí, sepíše **stručný záznam s vyjádřením žáka**, (datum, místo, čas, jméno + podpis žáka), v případě, že žák odmítne, uvede toto do zápisu. Záznam **založí** školní MP do své agendy. Vyrozumí vedení školy.
- V případě, že žák není schopný pokračovat ve výuce, **vyrozumí** škola **zákonného zástupce** a vyzve jej, aby si žáka vyzvedl, protože není zdravotně způsobilý k pobytu ve škole.
- V případě **nedostupnosti zákonného zástupce**, **vyrozumí** škola **OSPOD**, vyčká jeho pokynů a vyžádá si pomoc.
- Zákonnému zástupci škola oznámí konzumaci OPL, i když je žák schopen výuky.
- Současně splní škola **oznamovací povinnost** k orgánu **OSPOD**.
- Škola v zájmu dítěte informuje zák. zástupce o možnostech odborné pomoci při řešení takové situace, doporučí rodičům, aby vyhledali odborníka a informovali se o léčbě. Vysvětlí rodičům nutnost léčby a důležitost motivace.
- **Výchovná opatření:**
  - důtka TU** – držení
  - důtka ŘŠ** – užití
  - 2 z chování** – opakované držení či užití

Nález látky v prostorách školy:

- nepodrobovat žádnému testu ke zjištění jeho chemické struktury;
- ihned oznámit vedení školy;
- za přítomnosti dalšího pracovníka vložit do obálky, napsat datum, čas, místo nálezu, přelepit, orazítkovat podepsat, uschovat do trezoru;
- o nález vyrozumět Policii ČR.

Nález látky u žáka:

- nepodrobovat žádnému testu ke zjištění jeho chemické struktury;
- ihned oznámit vedení školy;
- za přítomnosti ředitele školy (případně zástupce ŘŠ nebo MP) sepsat stručný záznam (datum, místo, čas, jméno + podpis žáka), v případě, že žák odmítne, uvést tuto skutečnost do zápisu, založit do agendy MP;
- v případě, že se látka našla u žáka, který se jí intoxikoval, předat zajištěnou látku přivolanému lékaři.

Podezření, že žák má u sebe OPL:

- vyrozumět Policii ČR, zkonzultovat postup;
- informovat zákonného zástupce;
- žáka izolovat a do příjezdu Policie ČR ho mít pod dohledem;

- v žádném případě neprovádět osobní prohlídku ani prohlídku jeho věcí.

Distribuce OPL ve škole:

- distribuce a šíření OPL je trestný čin;
- vyrozumět Policii ČR, zkonzultovat postup;
- vyrozumět zákonného zástupce a OSPOD.

2. Oblast prevence šikany

Zpracováno dle Metodického doporučení k primární prevenci rizikového chování u dětí a mládeže MŠMT č.j.: 21291/2010-28 a Metodického pokynu ministryně školství, mládeže a tělovýchovy k prevenci a řešení šikany ve školách a školských zařízeních (č.j. MSMT-21149/2016).

Šikanování v ZŠ je **jakékoliv agresivní chování** ze strany žáka/ů vůči žákovi nebo skupině žáků či učitelů, které spočívá v **cílených a většinou opakovaných** útocích, je založeno na **vědomé, záměrné, úmyslné a obvykle skryté snaze ublížit fyzicky, emocionálně, sociálně** a v případě šikany **učitele také profesionálně**. Je charakteristické **nepoměrem sil, bezmocností oběti, nepříjemností útoku** pro oběť a **samoučelností** agrese. Zahrnuje **fyzické, psychické i slovní útoky** realizované přímo nebo prostřednictvím elektronické komunikace (**kyberšikana**), **poškození věcí, nápadné přehlížení, ignorování**.

Nikdo nemá právo druhému žádným způsobem **ubližovat**. **Všem osobám** je v prostorách školy **zakázáno chovat se výše zmíněným způsobem**. Všechny **projevy šikanování** jsou považovány za **hrubé porušení ŠŘ**. Každý má **právo požádat o pomoc**, **všichni pracovníci** školy jsou povinni tomu věnovat náležitou pozornost.

Řešení počáteční šikany

- **Odhadnout** závažnost a formy šikany.
- **Oznámit** své podezření vedení školy a ŠMP a domluvit se na jednotném postupu.
- **Zjistit informace**– rozhovor s těmi, kteří na šikanování upozornili a s oběťmi, poříditi **zápis**.
- **Najít** vhodné **svědky**.
- Provést **individuální rozhovory se svědky (ne oběti s agresorem)**.
- **Chránit oběti** šikany.
- Provést **předběžné vyhodnocení a volba ze dvou typů rozhovoru**:
  - rozhovor s oběťmi a rozhovor s agresory (směřování k metodě usmíření);
  - rozhovor s agresory (směřování k metodě vnějšího nátlaku); poříditi **zápis**.
- **Realizace vhodné metody**:

- metoda **usmíření**;
- metoda vnějšího **nátlaku** (vých. **pohovor s agresorem a jeho rodiči**).
- **Informovat rodiče** oběti i agresora.
- Informovat pedagogický sbor, zřizovatele.
- **Rozebrat situaci** se třídou:
  - efekt metody usmíření;
  - oznámení potrestání agresorů;
  - dále sledovat a **pracovat se vztahy** ve třídě.
- Rozhovor se zákonným zástupcem **oběti šikanování**, informace o možnostech **odborné pomoci** při řešení takové situace, nabídnout psychologickou péči PPP nebo jiného poradenského zařízení.
- Třídní schůzka.
- Práce s celou třídou (TU, školní psycholog).
- **Výchovná opatření pro agresory**:
  - pokárání, napomenutí, důtka TU, důtka ŘŠ;
  - snížení známky z chování;
  - doporučení rodičům obětí i agresorů návštěvy v ambulantním oddělení SVP pro děti a mládež nebo v obdobných organizacích.

Výchovná opatření v mimořádných případech:

- doporučení rodičům na dobrovolné umístění dítěte do pobytového oddělení SVP,
- případně DÚ; podání návrhu OSPOD k zahájení práce s rodinou, případně k zahájení řízení o nařízení předběžného opatření či ústavní výchovy s následným umístěním v DÚ;
- vyrozumění Police ČR.

Řešení pokročilé šikany (výbuch skupinového násilí vůči oběti, tzv. třídního lynčování)

První (alarmující) kroky pomoci:

- **Překonat šok**, rychle **odhadnout** závažnost a formu šikany.
- Bezprostředně **zachránit oběť, zastavit skup. násilí**.

Příprava podmínek pro vyšetřování:

- **Zalarmování pedagogů** na poschodí a **informování vedení školy**.
- **Zabránit domluvě** agresorů na křivé skupinové výpovědi.
- Pokračovat v **pomoci a podpoře oběti** (přivolat lékaře).
- **Oznámit** situaci **Policii ČR**, navázat kontakt se **specialistou na šikanování**.
- **Informovat rodiče** oběti i agresora.
- Informovat **zřizovatele**.

Vyšetřování:

- **Rozhovor** s obětí a informátory.
- Nalezení **nejslabších článků**, nespolupracujících svědků.
- Individuální, případně konfrontační **rozhovory se svědky**.
- **Rozhovor s agresory**, případně konfrontace mezi agresory, **NE** konfrontovat agresora/y s obětí/mi.

Náprava:

- Rozhovor se zákonným zástupcem **oběti šikanování**, informace o možnostech **odborné pomoci** při řešení takové situace, nabídnout psychologickou péči PPP nebo jiného poradenského zařízení.
- Řešit problém v pedagogické radě.
- **Práce** se třídou - metoda vnějšího nátlaku a změna konstelace skupiny.
- Dále **sledovat a pracovat se vztahy**.
- **Výchovná opatření pro agresory:**
  - napomenutí, důtka TU, důtka ŘŠ;
  - snížení známky z chování;
  - doporučení rodičům obětí i agresorů návštěvy v ambulantním oddělení SVP pro děti a mládež nebo v obdobných organizacích.
- **Výchovná opatření v mimořádných případech:**
  - doporučení rodičům na dobrovolné umístění dítěte do pobytového oddělení SVP;
  - podání návrhu OSPOD k zahájení práce s rodinou, případně k zahájení řízení o nařízení předběžného opatření či ústavní výchovy s následným umístěním v SVP;
  - individuální **výchovný plán** pro agresora.

Spolupráce školy s rodiči:

- Informovat rodiče o problematice šikany - web, informativní dopis, třídní schůzky – ŠMP a třídní učitelé.
- Prokazatelně seznámit rodiče s Metodickým pokynem prevence šikany (Krizovým plánem, MPP, Školním plánem proti šikanování) a se Školním řádem (ŽK, TS, nástěnky, web školy) – ŠMP, ŘŠ a třídní učitelé.
- Doporučit rodičům, aby si všímali možných náznaků šikany a nabídnout jim pomoc - web, informativní dopis, TS – ŠMP, ŘŠ a třídní učitelé, školská rada.
- Při podezření na šikanování jednat s rodiči oběti i agresora – třídní učitelé, ŠMP, ŘŠ.
- Zachovat taktní přístup a důvěrnost informací – všichni PgP.
- Doporučit rodičům možnost porady s psychologem.
- Zpřístupnit informace pro rodiče o varovných příznacích šikanování a kontaktech při vyhledávání pomoci na webových stránkách školy a na informačním panelu ve vestibulu školy – ŠMP.

3. Oblast prevence osobního bezpečí

- **Poučit děti** o zásadách osobního bezpečí a důležitých telefonních číslech vždy na začátku školního roku.
- **Opětovně děti poučit** minimálně 2x v každém pololetí, dále dle situace v okolí či ve společnosti.
- **Informovat rodiče** o poučení jejich dětí o zásadách osobního bezpečí vždy na začátku školního roku (společná TS).
- **V případě oznámení výskytu nebezpečí** ohrožování dětí škole **informovat rodiče ihned** – web.stránky školy, ŽK.
- **Spolupracovat s Policií ČR** při každoročním **pořádání preventivního programu** zaměřeného na osobní bezpečí.
- **V případě oznámení výskytu nebezpečí** ohrožování dětí úzce spolupracovat se zřizovatelem, Policií ČR, případně s dalšími zainteresovanými orgány a institucemi.

Zásady bezpečného chování dětí při kontaktu s cizí osobou

(Zpracováno dle materiálů Policie ČR.)

- Nikam nechod' s neznámými lidmi.
- Cizím lidem neotvírej dveře od domu ani bytu.
- Nenos klíče od bytu nebo mobil na viditelném místě (na šňůrce na krku), schovej je pod svrchním oděvem či jinde.
- Nikdy nesedej k cizím lidem do auta.
- Nejezdí autostopem.
- Sám od sebe s cizími lidmi nenavazuj kontakt.
- Od cizích lidí udržuj bezpečný odstup (tak, aby na tebe nedosáhli).
- Od neznámých lidí si neber žádné dárky, jídlo ani pití.
- Chod' do školy vždy bezpečnou cestou, i když je delší!
- Mimo domov se pohybuješ společně s kamarády nebo spolužáky ve větších skupinkách!
- Nesděluješ nikomu cizímu adresu trvalého pobytu a další osobní údaje!
- Všímej si neznámých a podezřelých lidí v domě, nevstupuj s nimi do chodby (výtahu), raději počkej na známou osobu, která se také vrací domů.
- Každé podezřelé chování či kontakt s cizím člověkem oznam rodičům, učitelům nebo přímo Policii ČR.
- Staneš-li se svědkem toho, že tvůj kamarád nastoupil do cizího vozidla nebo odešel s cizím člověkem, pokus se zapamatovat popis této osoby (oblečení, výška, věk) nebo vozidla (SPZ, barva, výrobce).
- Pamatuj si důležitá telefonní čísla: Tísňová linka: 112, Policie ČR: 158

4. Oblast prevence sebepoškozování (příloha č.16; č.j.: MSMT-1999/2015)- závislostní jednání

Projevy:

- nevysvětlitelné stopy na kůži – popáleniny, řezné rány, jizvy, do krve okousané nehty apod.;
- nepřiměřené oblečení (dlouhé rukávy v létě...);
- nárůst známek deprese;
- neuvěřitelné historky.

Řešení není-li žák aktuálně ohrožen:

- ihned oznámit vedení školy, ŠMP;
- sepsat stručný záznam (TU, ŠMP nebo další pracovník školy), založit do agendy ŠMP;
- vyrozumět zákonného zástupce předat kontakty na krizová centra, Linky důvěry;
- motivovat dítě i rodinu k vyhledání odborné pomoci (řešení vždy patří do rukou specialisty – krizové centrum, psycholog./psychiatr. ambulance) ;
- ŠMP konzultace postupu s OMP.

Řešení v případě přímého rizika zranění nebo smrti (žiletka v ruce, mluví o sebevraždě atd.):

- ihned volat RZS - 155, Policii ČR, oznámit OSPOD

Prevence:

- posilovat schopnost dětí zvládat zátěž, naučit se obracet na druhé;
- navazovat vztahy, pociťovat sounáležitost;
- stanovit jasné hranice a pravidla;
- všímat si projevů naznačujících sebepoškozování;
- sebepoškozování je tolerováno, ale vede ke konkrétním důsledkům (žák může kdykoli přijít za učitelem pociťuje-li nutkání se poškodit, v případě, že se poškodí, vždy bude informován zákonného zástupce).
- **NE** – sankce, ignorace, snaha okamžitě odstranit sebepoškozující chování.

5. Oblast prevence vzniku problémových situací týkajících se žáků s PAS

(příloha č.22; č.j.: MSMT-1999/2015)

PAS = poruchy autistického spektra – vývojové poruchy chování – dětský autismus, atypický autismus, Rettův syndrom, Aspergerův syndrom a jiné pervazivní(nespecifikované) vývojové

poruchy. Chování a jednání žáků s PAS ovlivňuje především odlišné vnímání, porozumění a sociální komunikaci.

PAS zahrnuje různou míru narušení v oblastech:

- sociální interakce a sociálního chování;
- verbální i neverbální komunikace;
- v oblasti představivosti a hry, omezených vzorců chování, zájmů nebo aktivit.

Specifika v chování žáků s PAS:

- různá míra rozvoje řeči;
- různé intelektové schopnosti;
- různý stupeň zájmu o sociální kontakt;
- stereotypní pohyby;
- zvláštní zájmy;
- přecitlivělost na různé podněty jako zvuky, světlo, barvy, pachy, doteky;
- omezená schopnost spontánně sdílet s ostatními dětmi radost a zájmy;
- rigidní a kompulzivní chování;
- četnost takového chování se **zvýšuje při nadměrné stresové zátěži žáka.**

Příčiny vzniku krizových situací projevů rizikového chování:

- nepochopení současné potřeby žáka - nepohodlí, změna aktuálního zdravotního stavu, či jiných faktorů, které ovlivňují jeho aktuální naladění;
- řešení situace neadekvátním způsobem, neadekvátními verbálními projevy, vzdorovitým chováním, stereotypním chováním, agresí vůči ostatním spolužákům či dospělým, sebepoškozováním, výbušným chováním, vulgárním vyjadřováním apod.;
- Incidenty tohoto charakteru jsou projevem bezmoci, frustrace z nepochopení, přetížení atp.;
- NE –projevy nesmí být důvodem jakékoliv formy trestání.

Postup školy pro prevenci vzniku problémových situací u žáků s PAS:

- ŘŠ určí pedagoga, který bude odpovídat za spolupráci se školským poradenským zařízením, v jehož péči daný žák s PAS.

Pověřený pedagogický pracovník:

- seznámí se s obecnými specifiky diagnózy PAS a zásadami pro předcházení rizikových projevů;
- úzce spolupracuje s třídním učitelem žáka, asistentem pedagoga a ŠMP;
- zajišťuje pravidelné supervize pedagogického týmu.

Třídní učitel, případně jím pověřený asistent pedagoga:

- úzce spolupracuje se zákonnými zástupci žáka;
- pravidelně informuje zákonné zástupce žáka o průběhu vzdělávání;

- neprodleně informuje zákonné zástupce žáka a pověřeného pracovníka školyo jakýchkoli změnách;
- při práci s třídním kolektivem vždy zohledňuje věk žáků;
- v případě potřeby a po dohodě se zák. zástupcem, spolupracuje s lékařskými specialisty, v jejichž péči žák s PAS je.

Pravidla předcházení rizikovému chování:

- pravidlo přesnosti, jasnosti instrukcí a zajištění předvídatelnosti;
- pravidlo jasné a konkrétní motivace;
- pravidlo vyšší míry tolerance;
- pravidlo důslednosti v přístupu;
- vyšší míra vizuální podpory;
- nadstandardní řešení obtíží s pozorností;
- vyšší míra vysvětlování sociálně komunikačních pravidela situací;
- vyšší míra pomoci v některých situacích, které vyžadují praktický úsudek;
- možnost odpočinku, relaxace.

Prevence nežádoucího chování, stresu, či afektu:

- nabídnout pití, připomenout jídlo, pamatovat na toaletu, potřebu odpočinku;
- nelpět na zastavení projevů nejsou-li sebepoškozující nebo nepoškozují-li okolí (postupně odezní);
- respektovat přecitlivělosti žáka (zvuky, světlo, barvy, pachy, doteky...) a předvídat situace, kdy může s konkrétním podnětem přijít do styku;
- individuální přístup a přizpůsobení vzdělávacím potřebám jedince;
- spolupracovat s odborníky z oblasti dětské psychiatrie a školskými poradenskými zařízeními, majícími zkušenosti s danou diagnózou;
- zajištění odborné osvěty pro pedagogické i nepedagogické pracovníky školy, žáky a rodiče – ŘŠ.

Řešení není-li žák aktuálně ohrožen:

- ihned oznámit vedení školy, spec. pedagogovi, ŠMP;
- sepsat stručný záznam (TU, ŠMP nebo další prac. školy), založit do agendy ŠMP;
- vyrozumět zákonného zástupce.

Řešení v případě přímého rizika zranění nebo smrti:

- ihned volat 155, zákonného zástupce, Policii ČR, oznámit OSPOD.

Spolupráce s organizacemi:

- s krajským pracovníkem pro prevenci;
- se zřizovatelem OÚ;
- s PPP a SPC;
- linkou důvěry.

Krizový plán školy vypracoval tým pedagogických pracovníků

Zapsala Mgr. Renata Sušňová

Schválila ředitelka školy Mgr. Šárka Muchová

Krizový plán byl aktualizován, projednán a schválen na pedagogické radě dne 26.8.2024